

SKØYEN ROTARY BULLETTIN

MØTESTED: SCHAFFTELØKKEN, ONSDAG KL 16:45/17:15

MAI 1996

NR. 6 1995/96

Lillesand - Japan - Mocambique - Syd Afrika - Oslo - Lillesand, alle sentrale oppholdssteder i Trygve Lindeberg's mangslungne og rike liv.

Slik skikken på Sørlandet dengang var gikk Trygve til sjøs etter middelskole eksamen i 1937 med påmønstring av M/S ELI av Grimstad. Et ulykkesskip, advarte bestemor. Sjøens kvinner dengang hadde visse forutanelser. Og de slo stikk. Først med grunnstøting i innløpet til Antwerpen, dernest ved Philliphinene. Til slutt ble M/S ELI bombet og senket av tysk fly i den engelske kanal. Men da var ikke Trygve Lindeberg med. Han var for innen satt i land i Japan for sykehusbehandling. Her ble han til 1942 da han ble utvekslet med krigsfanger og kom som rekonvalesent til Mocambique. Derfra til Syd-Afrika, hvor han kom i lære i et reklamebyrå.

Sjømannsyirket hadde han nødvendigvis måtte oppgi. Isteden lærte Trygve seg layout, et nytt fag på den tid som appellerte til de latente kunstneriske evner. I 1947 - etter 10 år i utlendighet, tilbake i Norge med mer utdanning i salg og reklame, hjemme som ute. Praksis først i Høydahl-Ohme som tegner og senere ateliersjef, dernest som reklamesjef i A/S Freia Findus i 1954-61. Fra 1961 eget reklamebyrå under navnet Trygve Lindeberg A/S, Oslo. Dette ledes nå av sønnen Gunnar. Faget salg og reklame hadde en langsommelig utvikling i Norge etter krigen. Kunst - og Håndverksskolen utdannet reklametegnere som laget riktig pene plakater og annonser. Men oppfølging i form av organisert salg og markedsføring skjedde mer på amatørbasis. Dette var nemlig ikke ennå etablert som eget fag. Handelshøyskolen i Bergen konsentrerte seg om bedriftsøkonomi og regnskap. Salget kom jo mer av seg selv. Opplæringen i Syd-Afrika kom derfor meget vel med, supplert med dansk teori (v. Max Kjær-Hansen) som lenge var førende i Norden. Dette gav grunnlaget for undervisningsvirksomhet ved Markedsføringskolen, senere diplomeksamen etter 2,5 års studier i 1974.

I midten av 1970 årene etablerte fiskeoppdrett seg som ny næring i Norge. Med sin praksis fra Frionor ble Trygve Lindeberg en naturlig samarbeidspartner som satte fart i markedsføringen. Fargeglade laksefiskplakater, oppskriftshefter på flere språk og annet salgsmatriell fløt villig fra hans hånd, inklusive verdens første fargekart for fiskekjøtt, inndelt i gruppene red, pink, og pale. Et annet nyttig produkt var en informerende gjelleklips som brukes den dag i dag som støtte og kvalitetsgaranti i ferskfisksalget

PROFILEN:
Trygve Lindeberg

FØDT:
1921

KLASSIFIKASJON:
Reklame

MEDLEM SIDEN;
1987

verden over. Men Trygve Lindeberg er ikke bare en iderik salg og markedsføringsmann. De kunstneriske evner har også resultert i maling av seilskuter og bygging av skilderimodeller ut fra det yrke han startet med og det miljø han vokste opp i.

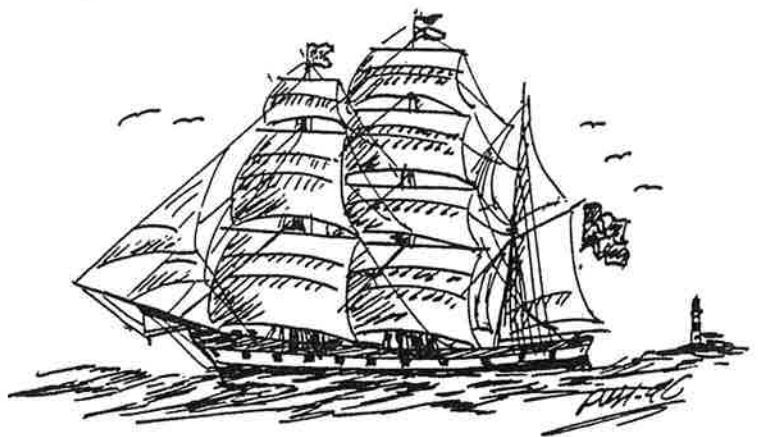
Seilskutetiden, som i Lillesand tok til på slutten av 1600 tallet og varte til 1920 årene, satte et sterkt preg på byen med omegn. Tallrike medlemmer av hans foreldregenerasjon var i denne epoke knyttet til sjøen - som sjøfolk, styrmenn, skipperer, ofte eiere eller partiere i egen skute.

Trygve Lindeberg vokste derfor opp med daglig skuteprat - om lossing, lasting, forlis eller stille, vannmangel bedrevet mat, lette skuter, daugseilere og skuter som hadde for uvane å kaste

folk fra riggen. Dessuten veggelus og kakerlakker som nærmest var kjeledyr ombord sammen med grisen som skulle bli ferskmat.

Dette har gitt grunnlag for skutebilder slik sjøfolk gjerne ville se dem - under frisk bris seilende for styrbords halser med riktig rigging og seilføring. Fødebyen Lillesand er i tidens løp blitt begavet med mange av Trygves bilder av kjente skip. Men ikke minst har venner og bekjente generøst fått arbeider av sin slekts skuter. Dette har bevart tilknytningen til deres røtter og ikke minst uvurderlige minner.

LBB

REDAKSJONEN HAR OGSÅ DENNE GANG BESTÅTT AV

LARS BULL-BERG, ØISTEIN BERTHEAU, NILS GRØHOLT,
PAL W.HAMMERSTAD, SIGURD OLSVOLD, ENRIQUE R.REZK,
KJELL VOGTH-ERIKSEN

Redaktørens lille hjørne

Mai går mot slutten, kanskje kommer sommeren før høsten nærmer seg. Klubbens medlemmer skal igjen rotere, klubbens komiteer vil få nye sammensetninger og sikkert også nye mål. Så også med informasjonskomiteen. For rotaryåret 1996-97 vil den bestå av følgende personer:

Pål W. Hammerstad, Sjur Borgen, Svennik Høyer, Svein Erik Brodal og Svein Erik Nagvik.

Merk dere navnene og gi oss all tenkelig nyttig og gjerne også tilsynelatende unyttig informasjon som kan tenkes benyttet i Bulletinen.

Det er ønskelig med fast stofftilgang fra alle komiteer, så de respektive formenn er herved gitt varslingsordre. Presidenten forventes også å gi sine faste bidrag, referater (korte hovedpunkter) fra styremøtene er også ønskelig.

Og ikke minst: Småstoff og nytt om og av "den gemene hop" som kan gi bladet liv og vitalitet slik at vi fremstår som et fremtidsrettet tidsskrift og ikke bare retrospektivt.

Høye mål ? Mulig, men dog ikke urealiserbare. Avslutningsvis minner jeg om at PC'n med fordel kan brukes til å skrive på

PWH

Komiteemøter - et nødvendig onde - eller en hjørne i Rotary.

Mange medlemmer det er gjennom komiteearbeid man blir kjent med hverandre og skal bli bedre kjent med hverandre.

Undertegnede har vært med i Skøyen Rotary siden starten og deltatt i de fleste komiteer, tror jeg. Erfaringene er varierende.

Mitt første hjemmemøte var er rent antiklimaks. Av 6 skriftlig innkalte kom det 2 og ingen avbud. Det var en onsdag kveld etter det ordinære Rotarymøtet. Flere av dem som ikke kom var på det ordinære Rotarymøtet, men gav som nevnt ikke avbud. Det ble rikelig med pizza til oss andre.

I «mine» komiteer har fremmøteprosenten vært meget varierende.

Fra de fleste av møtene er det dessverre ikke skrevet referat. Med 2 måneder til neste møte og med flere som ikke var med forrige gang og noen av de andre borte, kan en tenke seg forvirringen.

Enkelte av komiteene har vært svært aktive og rett ut sagt vellykkede, men undertonen har tildels vært å organisere gruppens arbeidsområder så godt at det nesten ikke trengs møter.

Jeg har også forstått at noen komiteer har lidd under sterke personlige uenigheter/motsetninger og derfor har fungert dårlig uten at jeg har erfaring i dette i særlig grad.

En av våre naboklubber ryktes å ha så vellykkede komitemøter at det er blitt gjenstand for kritikk.

I noen av komiteene er det også blitt satt urealistisk høye mål.

Kontinuiteten har heller ikke vært helt god fra år til annet. Man avslutter ikke fjorårets oppgave eller fortsetter med denne, ofte kanskje p.g.a mangel på referater. Man begynner på noe helt nytt.

Det er som i så mange forhold, ildsjelene, enkeltpersonene som sørger for de tildels gode resultater klubben har hatt. Det er min oppfatning at man burde kunne få meget mere ut av komiteearbeidet i Skøyen Rotary.

En gjennomgangsbemerkning i klubben har vært at man burde bli bedre kjent.

Dette kan og bør skje i komiteene.

Herved oppfordres neste Rotaryårs komiteformenn til å tenke igjennom hva man vil ha og hva man kan få ut av komiteearbeidet utover eller i tillegg til komiteproduktet.

Er det en oppgave for Presidenten eller styret å spille en overordnet rolle i denne sammenheng og ikke overlate det hele til tilfeldige komiteformenn med mer eller mindre god tid?

S.O.

Mer om komiteearbeidet.

Sigurd Olsvolds betraktninger er så ubetinget på sin plass, og krever følgelig såvel kommentarer som oppfølging.

Naturlig nok vil utbytte av komitemøtene variere selv om undertegnede har positive erfaringer i så måte, takket være en egnet personsammensetning og en god sakliste.

Førstnevnte står sentralt, men p.g.a. den årlige omflytningen av komitemedlemmer, bestemt av Rotarys vedtekter, blir ikke alle komiteer like vel sammensatte. Dette bør vi kunne rette på, først ved ikke å ta vedtektene for bokstavelig, dernest ved å lytte mere til medlemmenes preferanser. Gjøres dette vil nok komiteenes effektivitet kunne økes, især hvis en også ser på med visse organisatoriske tiltak og støtter opp om en bedre møtekultur.

En vel utarbeidet sakliste før hvert møte kan stramme inn saksbehandlingen, fulgt opp av et kortfattet, men konsist referat. Dette vil hjelpe den senere oppfølging.

Sistnevnte går naturligvis også til Presidenten som derved blir holdt ajour med både virksomhet og drift. Vår SKR **Bulletin bør ha løpende innslag om komiteene som kan gi tilbakemelding fra beslektede komiteer ved behov.**¹

Hittil har komiteearbeidet og våre møter blitt lite diskutert. En videre meningsutveksling kan derfor være nyttig. Flere ideer til forbedringer?

LBB

¹ NB! til komiteeformennene !!! Gi oss info ! (red.anm.)

27. mars - dr. philos Erik Boye, leder av forskningsgruppen ved biofysisk avdeling ved Radiumhospitalet: Om grunnforskningen.

Grunnforskning er forskning som bare foregår fordi man er nysgjerrig. Nytteaspektet er fraværende. Og det helt nye er bestandig uventet. For kreftbehandling kan ofte forskning på helt andre områder vise seg senere å bli meget viktig.

Dr. Røntgen oppdaget røntgenstråler fordi filmer som like gjerne kunne vært oppbevart andre steder, ble svartet.

Birkeland skal ha vært inne på det samme (?).

Fleming oppdaget at bakteriekulturen ble ødelagt av noen sopper. Dette noterte han, men skjønnte ikke at her var en mirakelkur oppdaget.

Senere oppdaget andre dette og med penicillinet var kuren der. Idag vet man at dette også har medført resistente bakterier. (Dr. Sopp står uten noen opplysninger om dette i et vanlig leksikon.

Da fremragende vitenskapsmenn skulle spå om hvilke problemer som antagelig ville bli løst om 10 år, ble det full fiasko. De valgte problemene var fortsatt uløste, men på andre områder var det gjort store fremskritt.

At skrapie-smittestoffet var et slags protein (kalt prion) var helt uventet. Dette ble oppdaget (dvs. den menneskelige sykdommen Creutzfeldt Jakob) hos et steinalderfolk som spiste sine forfedres hjerner.

Dette fikk han (Gajusek, 1976) Nobelprisen for og det var langt senere at matnyttens i forskningen kom inn i bildet i forbindelse med kugalskapen.

Det er vanskelig å få bevilgning til grunnforskning. I Norge får anvendt forskning omtrent hundre ganger så meget i bevilgninger som grunnforskning. Og det er faktisk staten som er den minst grunnforskningsvennlige giver, forholdsvis mer kommer fra private donorer.

Blant spørsmålene var om vi ikke er for små og fattige og like gjerne kunne la utlendingene ta seg av grunnforskning.

Boye svarte at vi kunne hevde oss på visse områder. Og uten grunnforskning ville vi etter hvert bli så lite oppdatert at vi ikke en gang kunne bruke de nye resultatene fra rikere miljøer utenlands.

10. april - professor og overlege Ingvar Hjermann: Hvordan unngår vi hjerteinfarkt?

Omkring 1970 begynte vi å se på dødsårsaken hjerteinfarkt, som hadde vært henimot ukjent 50 år tidligere. Og de døde så unge! Kollega hadde sagt: «Det er all right å dø av hjerteinfarkt, som deltagere i et Birkebeinerrenn og i en alder av 85 år.» (På dette tidspunkt etterlyste foredragsholderen en pekestokk, som påpasselige L'Orange visstnok bestandig har i sin lille koffert.)

Våre forfedre levde helt annerledes enn oss, men 10 timers arbeidstid og lang tids vei til kirke hver søndag. Vi sitter mest stille i arbeidstiden, og det gjør vi ofte ellers også, og har god råd til å spise både fett og godt. Under krigen sank dødsfallene av hjerteinfarkt (og sukkersyke) dramatisk - «kålrahi-i-tran» var den ideelle rett - i etterkrigstiden ble det raskt verre enn før.

Arvelig forhøyet kolesterol er spesielt utbredt blant boerne i Sør-Afrika og ytterst på øyene i Lofoten. Antagelig lider hele 30.000 av dette i vårt land, men bare 15.000 har fått

det diagnostisert - tilstanden kan langt på vei hjelpes ved medisiner. Men vi har ikke lov til å lete etter dem!

Den store Oslo-undersøkelsen: et stort antall Oslo menn, delt mellom en kontrollgruppe og en gruppe som fikk råd (i utgangspunktet. helt like og tatt ut på måfå): spis mindre fett (bl.a. melkefett), spis mye frukt og grønnsaker og fisk, tren mer (ikke all trening er like god - og overdreven alkoholbruk er heller ikke bra), og først og fremst: kutt ut røyken.

Ikke alle fulgte rådene (trass i en ytterst sjarmerende trønderpike som dietetiker), men 90% gjorde det.

Kontrollgruppen ble bare fulgt med legeundersøkelser men fikk ingen råd (etisk forsvarlig?). Ved eksperimentets avslutning var dødsfallene blant kontrollgruppen nesten dobbelt så stor som i gruppen som hadde fått råd (inkl. de 10% som ikke fulgte rådene).

17. april - Besøk i den Russiske ambassade. Vi ble tatt i mot av ambassaderåd Alexander Gremitskih. Ambassaden var engang

eiendommen Søholm (den gang var det ikke jernbane som skilte tomten fra sjøen). Oberst og hoffadjutant (senere generaløyntant og hoffsjef) Fredrik Peter Leganger Næss (1816 - 1901) lot i 1867 oppføre en representativ murvilla ved Frognerkilen, tegnet av arkitekt Wilhelm von Hanno. I 1884 ble generalkonsul Oluf Kiær eier av Søholm. Han solgte 1923 til den tyske stat, som 3 år senere oppførte kansellibygningen ved Drammensveien, arkitekt Oscar Hoff.

I 1945 tilbød den norske regjering Sovjetunionen å overta Tysklands tidligere bygninger. Søholms hovedbygning, som ble om- og påbygd omkring 1930, tjener som ambassadebolig. Etter oppløsningen av Sovjetunionen er det den russiske ambassadør som bor der.

Inne var det store pene stuer og malerier. De så norske ut, men var nok enten malt av russiske kunstnere i Russland, eller russiske kunstnere i Norge. Eller er russiske landskaper så lik norske? Den eneste skulpturen var av Nansen, utført av Jurij Tsjernov. Flygelet var en Bechstein. Om foredraget kan jeg ikke uttale meg fordi det, trass i oppfordringen om det motsatte, ble fremført alt for lavt, men han sa nok de riktige tingene.

15. mai - Vårt medlem Paal Aschjem: Baltikum - mafia eller fremtidens land?

Baltikum består av følgende land: Estland (45.100 km²) med en befolkning på 1.6 mill., som består av 61,5% estere, 30,3% russere og 8,2% andre. Hele 480.000 bor i hovedstaden Tallinn og ¼ i byene, herunder russerne fra etterkrigstidens immigrasjon. Universitetsby Tartu (120.000 innb.). Språket er estisk, for Tallin-området så nær finsk som spansk/portugisisk eller dansk/svensk, i syd fjernere. De fleste russere snakker ikke estisk.

Latvia (tidl. og på svensk; Lettland, 64.600 km²) med en befolkning på 2,7 mill, fordelt slik: 52% lettere, 34% russere og 14% andre. Majoriteten av den lettiske befolkning bor (drøyt 2/3) på landsbygda. Russerne finnes i de store byene, 47,7% av innb. i hovedstaden Riga og 58,3% Daugar er russere. Språket er latvisk, et forbløffende uendret indo-europeisk (i slekt med litauisk og det utdødde øst-preussisk). Av russerne snakker de fleste ikke latvisk.

Litauen (65.300km²) med en befolkning på 3,8 mill., som består av 82% littauere, 9,4% russere, 7% polakker og andre 0,6%. 69% er byboere, hele 596.900 i hovedstaden Vilnius, andre store byer er Kaunas (433.600 innb.) og Klaipede (208.300 innb.). Språket er litauisk, beslektet med lettisk (og indo-europeisk!). Før den tyske okkupasjonen fantes det en jiddisch-talende minoritet.

Foredragsholderen kjente mest til Estland. Estland hadde vært tyskdominert fra 1227 til 1558, da overtok Sverige, frem til 1721. Ved freden i Nystad ble Estland (og de andre baltiske land) overtatt av Russland.

Selvstendig fra 1918 (også sammen med de to andre land), frem til 1939. I 1939 hadde Estland en befolkning på 1.134.000 herav 1.010.000 estere. Gjennom Molotov-Ribbentrop-paktens hemmelige del ble Estland lagt inn under sovjetisk «interessesfære» og innlemmet i Sovjetunionen 6.8 1940. Et befolkningstap på 60.000 fulgte, de fleste deportert til Sibir, men ca. 2.000 regelrett myrdet. Det tyske angrepet på Sovjetunionen 22.6 1941 medførte en treårig nazi-okkupasjon. 6.000 estere (herav 2.000 jøder) ble myrdet. Omkring 15.000 - 20.000 falt eller forsvant i krigen. Etter 1945 kom en ny sovjetisk okkupasjon og ytterligere 5.000 ble deportert. Av de sovjetmobiliserte 43.000 esterne kom bare 5.000 tilbake, de sammenlagte estiske tapene under krigen beløp seg til 300.000 mennesker, dvs ca. 1/3 av befolkningsgrunnlaget.

Ellers gikk det frem at vårt medlem lite eller intet plaget av mafiaen og at Baltikum absolutt var fremtidens land.

22. mai - Ida Fossum Tønnesen: Slik skal Oslo blomstre!

Foredragsholderen er direktør for Park og idrettsvesenet i Oslo, de «hersker» over 30.000 mål, fra havet (inkludert litt båthavner og badestrender) til skoggrensen. Der overtar Skogvesenet. Etaten ble opprettet i 1916. Store navn har vært bygartner Marius Røhne og - ikke fra etaten - byplansjef Harald Hals.

Foredraget ble langt på vei lagt opp som en gjennomgang av lysbilder fra en ferd langs Akerselven. Vi åpnet med motorbåter, som igjen kan bruke Akerselvens nederste partier, selv om båthavnene neppe vil komme tilbake.

Den første kornmøllen ved elven lå på Sandaker (nevnt 1314), et annet kvernsted ved Vøyen er nevnt i 1363 og møllen ved Foss i 1396. Med tømmerdrift og sagbruk på 1600-tallet gikk byen inn i sin «førkapitalistiske epoke». - Navnene på kartet viser til en noe senere periode med mange kjente fabrikker, noen som ennå eksisterer og noen som er borte.

Ideen om å utnytte bredden langs Akerselven til et parkbelte gjennom byen ble fremsatt av borgermester Høe i 1915. Nå er dette gjort og alle ble oppfordret til å ta turen, helst fra Kjelsås og nedover. (I Frankrike brukes glosen «turvei» om, ja altså om turvei.)

Fisket er det nå Osloomarkas fiskeadministrasjon som steller med. Anbefalelsesverdige roser: Vesterlund, Vellykkede parker i østbyen: Olaf Ryes plass og Birkelunden. Og nå rives Loengbrua og Gamlebyen vil få en sjanse. Etaten har 400 ansatte, herav steller 70 med badene. Og gode sjanser for nyåpning av Vestkantbadet, med innslag av ungarsk badekultur?

Se ellers kartet.

Hvordan kan vi evt. bistå St Petersburg RC ?

Som nevnt i referatet fra 5års jubileumsfeiringen i StPRC fikk en inntrykk av at man savnet en videre kontakt/oppfølgning fra vår side i egenskap av fødselshjelper. I så fall må dette organiseres og ikke minst vurderes av de av våre medlemmer som har et visst kjennskap til forholdene i StP. Hvor er behovet størst, hva kan/skal en gjøre med det og hvordan skal en evt. bistand skje i praksis ?

Vi vet idag at det har grodd opp diverse klubber rundt om i Russland, også en utenfor StP. Behovet for informasjon om Rotary og om fremdrift og praksis ble søkt dekket med en konferanse for de tilreisende umiddelbart etter jubileet. De foredragsholdere jeg møtte kom fra Tyskland. Innleggene ble holdt på tungt engelsk, naturlig nok. Men de var nokså tørre og teoretiske i sin form. Følgelig har vi her en evt. oppgave.

Vi har også registrert at medlems sammensetningen i StPRC er utpreget topptung, lik samfunnet forøvrig. For å diskutere disse spørsmål nærmere er det nedsatt en uavhengig tenkegruppe, som nylig hadde sitt første møte.

Konklusjonen ble den at en i første omgang skulle bistå/stimulere til en større bredde i medlemsmassen i StPRC da den nuværende sammensetningen erfaringsmessig kan virke noe hemmende eller begrensende på klubbens utvikling.

Dette kan skje indirekte ved at vi sender over en liste over våre medlemmers yrke og klassifikasjon med anmodning om å få en tilsvarende for deres medlemmer. Deretter kan vi sammenlikne de to listene og gi våre kommentarer.

Dette kan igjen følges opp av oss ved besøk (billige weekendreiser) med tilhørende konferanser om våre aktiviteter og erfaringer, supplert med nye prinsipper for lederskap og administrasjon, sammenliknet med tidligere tiders form.

Pyramideproblemet med tilhørende sosiale mønstre har vi selv vært igjennom.

Dette kan i hvert fall være en begynnelse.

LBB.

